

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра музичної україністики та народно-інструментального мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія світового та українського мистецтва

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**

Для всіх освітніх програм

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 4 від 12 листопада 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія світового та українського мистецтва
Викладач (-і)	Романюк Леся Богданівна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва
Контактний телефон викладача	095 803 30 86
E-mail викладача	lesia.romaniuk@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЕКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.cnu.edu.ua/
Консультації	Відповідно до розкладу
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Дисципліна «Історія світового та українського мистецтва» призначена для усебічного розвитку студентів і може бути рекомендована для здобувачів різних спеціальностей, які цікавляться історією мистецтва. Важливим завданням курсу є вивчення мистецтва як соціально-історичного та культурного феномену людської цивілізації. Актуальність дисципліни полягає в тому, що в сучасних умовах розвитку суспільства важливо знати й розуміти функції особливого значення, яке виконувало мистецтво упродовж історії. Таким чином, вивчення дисципліни дозволить розширити знання в галузі історії та сформувати цілісні уявлення про формування, етапи розвитку світового та українського мистецтва, його характерні риси, соціальну структуру. Дисципліна сприяє розвитку у здобувачів історичного та художньо-естетичного мислення, широкому гуманітарному підходові до предмету вивчення, розуміння художньої специфіки мистецтва, його місця в загальному суспільному процесі та тісно пов'язана з іншими учбовими дисциплінами, які виявляють специфіку історичного процесу культури («Історія культури», «Історія України», «Історія театру», «Історія кіно», «Історія музики» тощо). Навчальна дисципліна «Історія світового та українського мистецтва» укладена для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та спрямована на формування у здобувачів стійкого інтересу до історії мистецтва як складової світової та національної культури, поглиблення й розширення теоретичних знань для їх ефективного застосування на практиці.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Метою навчальної дисципліни є: формування компетентностей, пов'язаних із світоглядними передумовами і витоками мистецтва, в тому числі зі становленням живопису, скульптури, графічного, театрального, музичного, кінематографічного мистецтва як специфічних сфер художньої діяльності, а також підготовка студентів до самостійного критичного аналізу творів світового та вітчизняного мистецтва. Курс покликаний сформувати у майбутніх фахівців засади гуманістичного світогляду, моделювати їхню поведінку в соціокультурному просторі. Цілі навчальної дисципліни: – вивчення понятійно-категоріального апарату дисципліни, засвоєння нових термінів і понять, розуміння причинно-наслідкових зв'язків у мистецтві; – отримання системних знань в галузі теорії та історії мистецтва; – формування уявлення про сутність, основні види та жанри мистецтва; – вивчення основних історичних епох та стилів в мистецтві;	

- оволодіння прийомами і навичками стилістичного аналізу творів мистецтва в контексті сучасних візуальних комунікацій;
- вивчення загальних принципів створення гармонійного, цілісного художнього простору;
- ознайомлення з основними критеріями мистецтвознавчого аналізу, розуміння основних проблем наукової рефлексії щодо мистецтва;
- розвиток творчого мислення, уміння формулювати висновки на основі вивченого матеріалу, застосовувати набуті знання, вміння, навички у практичній і науковій діяльності.

4. Результати навчання (компетентності)

- Загальні компетентності:
- Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.
 - Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
 - Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
 - Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.
 - Здатність використовувати набуті знання та навички в процесі професійної діяльності.
 - Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
 - Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
 - Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
 - Аналізувати мистецькі твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

5. Програмні результати навчання

- У результаті вивчення курсу студенти повинні :**
- Знати:**
- теоретичний матеріал за темою семінарського заняття і лаконічну відповідь на кожне його питання;
 - особливості конкретних мистецьких творів українських та світових митців;
 - джерельну базу за темою семінарського заняття і цією проблемою в цілому;
 - теоретичний та художній матеріал для використання в подальшій життєдіяльності.
- Вміти:**
- лаконічно висвітлювати суть кожного питання семінару;
 - пов'язувати розповідь про певний вид мистецтва з процесами, які відбувалися в інших видах мистецтва і культури загалом, що сприятиме глибшому вивченню суті проблеми;
 - аналізувати окремі художні явища, орієнтуючись на визначення сюжетно-драматургічних, структурних та інших особливостей;
 - вивести філософські та художні узагальнення з кожного питання семінару;
 - послуговуватися знаннями і навиками щодо ілюстрації творів;
 - використати набуті знання, вміння і навички у процесі життєдіяльності.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	10
семінарські заняття / практичні / лабораторні	20

самостійна робота			60
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
4, 6, 8	Для всіх ОП	2, 3, 4	вибірковий
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		Лекції	Семінарські заняття
			Самостійна робота
Тема 1. Вступ до навчальної дисципліни. Понятійно-категоріальний апарат мистецтва.		1	2 6
Тема № 2. Особливості мистецтва в Стародавньому Римі (театр, література, музика, архітектура, скульптура).		1	2 6
Тема № 3. Становище мистецтва в добу Середньовіччя (музика, архітектура, образотворче мистецтво).		1	2 6
Тема № 4. Мистецтво в добу Відродження (образотворче мистецтво, архітектура, музика, театр).		1	2 6
Тема № 5. Розвиток театру в Західній Європі. Шекспірівський театр.		1	2 6
Тема № 6. Бароко та класицизм у європейському мистецтві (образотворче мистецтво, архітектура, скульптура, музика, театр).		1	2 6
Тема № 7. Становлення та розвиток класицизму (образотворче мистецтво, архітектура, скульптура, музика, театр).		1	2 6
Тема № 8. Романтизм та реалізм у мистецтві (музика, література, театр, образотворче мистецтво).		1	2 6
Тема № 9. Імпресіонізм. Декаданс. Експресіонізм. Мистецтво XX ст. (образотворче мистецтво, архітектура, музика, театр).		1	2 6
Тема № 10. Мистецтво на сучасному етапі. Кіномистецтво.		1	2 6

7. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою: практичні завдання, доповідь з презентацією та самостійна робота – 60 балів; залікова робота – 40 балів.
-----------------------------------	--

Вимоги до письмової роботи	Письмовий контроль у вигляді модульної контрольної роботи, виконання індивідуальних завдань, реферату, поточного контролю.
Практичні заняття	Робота на практичному занятті оцінюється за 100-бальною шкалою в залежності від повноти відповіді студента.
Умови допуску до підсумкового контролю	Для отримання допуску до підсумкового контролю студенту необхідно отримати мінімум 25 балів за семінарські заняття чи завдання самостійної роботи.
Підсумковий контроль	Форма контролю (залік) Форма здачі (комбінована).

8. Політика навчальної дисципліни

- Письмові роботи. Всі письмові завдання, виконання яких передбачено у вигляді здачі семінарських занять, рефератів, есе, тестування тощо, студент повинен виконувати вчасно. Семестрові письмові роботи здаються в установлений графіком термін.
- Виконання практичних письмових завдань для самоконтролю є рекомендованим для кращого засвоєння навчального матеріалу.
- Академічна доброчесність. Будь-які форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Списування під час контрольних модульних робіт та екзамену заборонені (зокрема із використанням мобільних девайсів). Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: 1. Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. 2. Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності. 3. Положення про запобігання академічному плагіату. 4. Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. 5. Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. 6. Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». Ознайомитися із зазначеними положеннями та документами можна за посиланням: <http://surl.li/jmet>
- Відвідування занять: Присутність здобувачів вищої освіти на практичних заняттях є обов'язковою. Пропущені з поважних причин заняття мають бути відпрацьовані. Здобувач вищої освіти повинен дотримувати навчально-академічної етики та графіка навчального процесу; бути уважним та відповідальним. Пропущені практичні заняття потрібно відпрацювати, виконавши індивідуальні завдання або виконавши тести за темою. Для отримання допуску до підсумкового контролю студентові необхідно отримати мінімум 25 балів за практичні заняття чи завдання самостійної роботи. Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р. Ознайомитися з положенням можна за посиланням: <http://surl.li/kedzc>
- Неформальна освіта. Під час навчання студентам пропонується проходження додаткових курсів на платформах Coursera, Prometheus, EdEra, ВUOnline та ін. за відповідним предметним спрямуванням. Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №672 від 24.11.2022). Ознайомитися із положенням можна за посиланням: <http://surl.li/>

8. Рекомендована література

1. Балух В. О. Історія античної цивілізації: У 3-х т. Т.3. Практикум. Чернівці : Наші книги, 2008.

2. Білан Т., Петрів О. Культурологія : навч. посіб. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2008. 176 с.
3. Велика ілюстрована енциклопедія історії мистецтв / пер. з англ. К. : МахаонУкраїна, 2007. 512 с.
4. Ігошкіна Н. Г. Культурологія мистецтва : навч. посіб. К.: МАУП, 2005. 208 с.
5. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення /за загал. ред. Стівена Фартінга. Харків : Видавництво «Vivat», 2021. 576 с.
6. Історія світової культури. Культурні регіони : навч. посіб. / керівн. авт. кол. Л.Т.Левчук. Київ : Либідь, 2000. 520 с.
7. Історія світової культури: навч. посіб. / керівн. авт. кол. Л. Т. Левчук. 4-евид., стереотип. Київ: Либідь, 2003. 368 с.
8. Крижанівський О. П. Історія Стародавнього Сходу. Курс лекцій : Навчальний посібник. К., 2006.
9. Лекції з історії світової та вітчизняної культури : навч. посібник / За ред. А. Яртися та В. Мельника. Львів : Світ, 2005.
10. Полікарпов В. С. Лекції з історії світової культури. К. : Знання, 2000.
11. Франсуаза Барб-Галль. Як розмовляти з дітьми про мистецтво [Текст] / пер.з франц. Софії Рябчук. Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. 192 с.
12. Шевнюк О.Л. Історія мистецтв : навч. посіб. К. : Освіта України, 2015. 452 с.

Додаткова

1. Велика ілюстрована енциклопедія історії мистецтв / пер. з англ. К. : МахаонУкраїна, 2007. 512 с.
2. Мистецтво Арабського халіфату. дітьми про мистецтво [Текст] / пер. з франц. Софії Рябчук. Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. 192 с.

9. Інформаційні ресурси

1. Ватиканські музеї // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.christusrex.org/www1/vaticano/0-Musei.html>
2. Київський національний музей мистецтва // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.kmrm.com.ua/>
3. Лувр. Париж // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://louvre.historic.ru/>
4. Музей Метрополітен, Нью-Йорк // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://gallerix.ru/album/Met>
5. Національна галерея мистецтв. Вашингтон (колекція) // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://gallerix.ru/album/NGA>
http://www.ereading.me/bookreader.php/1023271/Petrakova_Iskusstvo_Drevnego_Vostoka.html

Доцент Романюк Леся Богданівна